

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Indráčkem v právní věci

žalobce: **R. M.**
státní příslušnost Ukrajina
t. č. PoS Havířov, Na Kopci 269, 735 64 Havířov

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**
sídlem 170 34 Praha 7, Nad Štolou 3

o žalobě proti rozhodnutí ze dne 11.7.2018 č. j. OAM-4/LE-LE05-LE26-2018, o udělení mezinárodní ochrany

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Rozhodnutím ze dne 11.7.2018 č. j. OAM-4/LE-LE05-LE26-2018 žalované Ministerstvo vnitra ČR rozhodlo o neudělení mezinárodní ochrany žalobci podle ust. § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon

Shodu s prvopisem potvrzuje

o azylu“). V průběhu řízení vzal žalovaný za objasněno, že důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobce jsou jeho obavy z osob, jímž na Ukrajině dluží peníze a jeho zdravotní stav, jelikož během svého pobytu v České republice přišel o prsty na nohou a nechce, aby byl v azylovém zařízení léčen. Tyto důvody však nelze podřadit pod důvody taxativně vymezené v ust. § 12a), b) zákona o azylu a jelikož žalovaný neshledal ani důvody pro udělení mezinárodní ochrany žalobci podle ust. § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu, rozhodl tak, že se mezinárodní ochrana žalobci neuděluje.

2. Žalobce proti uvedenému rozhodnutí podal včasnou žalobu, ve které žalovanému vytýkal porušení ust. § 3 zákona č. 500/2004 Sb. správní řád, ve znění pozdějších předpisů, jelikož žalovaný nezjistil stav způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti a v rozsahu, který je nezbytný vzhledem ke konkrétním okolnostem případu, porušil také ust. § 14a zákona o azylu, neboť žalobci v případě návratu hrozí nebezpečí vážné újmy a ustanovení článku 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, neboť v případě návratu mu hrozí nebezpečí mučení nelidského či ponižujícího zacházení či trestu. Žalobce odkázal na svůj azylový příběh a namítal zcela nedostatečné posouzení důvodů pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany. V případě jeho nuceného návratu dojde k opakování prožitého vydírání a vyhrožování. Z jeho výpovědi vyplynulo, že byl vystaven přímým hrozbám nejen ze strany osob, které mu vyhrožovaly, ale také ze strany policistů, kteří chrání dotyčné osoby. Žalobce poukázal na zprávu Human Right Watch ze dne 19.9.2017 popisující prakticky a jednání ukrajinské SBU, tedy ukrajinské bezpečnostní služby a jiných orgánů činných v trestním řízení, které nemají nic společného s dodržováním základních práv a svobod člověka. Žalobce se tedy stěžuje dovolá pomoci od těchto orgánů ve svých potížích. Pakliže žalovaný dospěl k závěru, že nesplňuje důvody pro udělení azylu, je žalobce přesvědčen o tom, že splňuje minimálně podmínky dané ustanovením § 14a zákona o azylu, neboť v případě návratu do země původu by mu skutečně hrozilo nebezpečí vážné újmy v podobě nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání. V případě návratu by musel čelit riziku vyhrožování, vydírání příp. i fyzického útoku ze strany jak policie, tak i lidí, od kterých si půjčil peníze. Žalovaný by měl také zkoumat, zda žalobci v zemi původu hrozí pronásledování či nebezpečí vzniku vážné újmy a napadené rozhodnutí je nesrozumitelné a rozporuplné, pokud uvádí, že mohl své problémy vyřešit přestěhováním do jiné části Ukrajiny; přitom však žalovaný nepřipouští, že by žalobce jakékoliv problémy vůbec měl. Závěr své žaloby poukázal žalobce na skutečnost, že žalovaný opomenul fakt, že na Ukrajině za poskytování zdravotní péče se platí velmi vysoká částka. Nucené vycestování by pro něj znamenalo riziko zhoršení jeho zdravotního stavu a vystavení nehumánním podmínkám života na ulici. Z uvedených důvodů se žalobce domáhal zrušení žalobou napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení.
3. Žalovaný navrhoval zamítnutí žaloby žalobce jako nedůvodné.
4. Krajský soud vycházel z napadeného rozhodnutí žalovaného ze dne 11.7.2018 č. j. OAM-4/LE-LE05-LE26-2018 a z obsahu připojeného správního spisu žalovaného téhož čísla jednacího a poté dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Při řízení o žalobě žalobce vycházel přitom krajský soud z ust. § 65 a následujících soudního řádu správního (dále jen s. ř. s.) a ze skutkového a právního stavu, který tu byl dán v době rozhodování žalovaného (ust. § 75 s. ř. s.).

5. Z hlediska skutkových zjištění vyplývajících z připojeného správního spisu žalovaného vzal v daném případě krajský soud za prokázáno, že žalobce podal žádost o mezinárodní ochranu dne 9.1.2018. V žádosti uvedl, že má doma problémy, neboť si půjčil peníze a vyhrožují mu. Přijel do České republiky, aby si peníze vydělal. Má omrzlé končetiny a chce, aby jej v azylovém řízení léčili. Na Ukrajině nemá kde bydlet a doma mu vyhrožují a žádají zaplacení dluhu. V rámci poskytnutí údajů k žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobce dne 19.3.2018 jako důvody žádosti o mezinárodní ochranu uvedl, že má strach vrátit se domů, neboť si půjčil peníze a je mu vyhrožováno. Policisté a bandité mu vyhrožovali, že pokud peníze nevrátí, pošlou jej na východ do ATO, tam se prý platí peníze a těmito penězi zaplatí dluh. Nyní má zdravotní potíže, kdy přišel o prsty na nohou. Jiné důvody žádosti o udělení mezinárodní ochrany nemá. Dne 19.3.2018 byl s žalobcem proveden pohovor k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Z protokolu o tomto pohovoru krajský soud zjistil v podstatě stejné důvody jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako výše uvedené. Do České republiky přicestoval v lednu 2017 na základě cestovního dokladu a polského víza platného do června téhož roku. Na území České republiky příležitostně pracoval a to i bez povolení k zaměstnání a zůstal zde i po skončení víza, jelikož si potřeboval vydělat peníze kvůli potížím doma. V důsledku nelegálního pobytu obdržel správní vyhoštění a podle svého vyjádření nemohl vycestovat kvůli omrzlým končetinám. V lednu 2018 byl policií zachycen podruhé a byl následně zajištěn v Zařízení pro zařízení cizinců Balková. Opakoval, že žádá o mezinárodní ochranu, neboť doma má problémy a zároveň i problémy s nohama. Vypůjčil si peníze, které nemůže splatit a nemá peníze na léčbu na Ukrajině. Do země původu se nemůže vrátit, protože jeho věřitelé nebudou brát ohled na jeho zdravotní stav a pošlou jej do ATO. Kromě těchto problémů se splácením dluhu žádné jiné problémy na Ukrajině neměl. Telefonicky mu bylo vyhrožováno ze strany jak policistů, tak i kriminálníků. K dotazům žalovaného žalobce v rámci pohovoru také uvedl, že se nepokusil svou situaci řešit na Ukrajině vyhledáním pomoci u státních orgánů, protože cítil svoji povinnost dluh zaplatit. V případě návratu neví, kde by bydlel a na Ukrajině nemá nikoho, kdo by mu pomohl. Ke svému zdravotnímu stavu dodal, že se má ještě léčit, že si jednou denně mění obvazy a aplikuje mast. Na Ukrajině by v takové léčbě pokračovat nemohl, neboť tam není lékařská péče jako v České republice a léčba je tam placená a mast, kterou užívá, tam není. Součástí správního spisu žalovaného jsou i zprávy o zemi původu žalobce, a to:

- zpráva o stavu lidských práv na Ukrajině za období od 16.8. do 15.11.2017 Úřadu Vysokého komisaře OSN pro lidská práva ze dne 12.12.2017,
- zpráva Freedom House z ledna 2018 nazvaná „Svoboda ve světě 2018 – Ukrajina“,
- informace Amnesty International ze dne 22.2.2018 o stavu lidských práv na Ukrajině,
- výroční zpráva Human Rights Watch ze dne 18.1.2018,
- informace Ministerstva zahraničních věcí ČR č.j. 115045-LPTP ze dne 9.10.2015 o výkonu základní vojenské služby na Ukrajině,
- informace Ministerstva zahraničních věcí ČR č.j. 107283/2016-LPTP ze dne 25.7.2016 o možnosti podat stížnost proti postupu příslušníků policejních orgánů či orgánů státní moci.

6. Podle ust. § 12 zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec
- a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod nebo
 - b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.
7. Podle ust. § 2 odst. 4 zákona o azylu se pronásledováním rozumí závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání anebo jednání, která ve svém souběhu dosahují intenzity pronásledování, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování. Podle odst. 5 téhož ustanovení ochranou před pronásledováním nebo vážnou újmou se rozumí zejména přiměřené kroky příslušných státních orgánů, strany nebo organizace, včetně mezinárodní organizace kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území, směřující k zabránění pronásledování nebo působení vážné újmy, zejména zavedením účinného právního systému pro odhalování, stíhání a trestání jednání představujících pronásledování nebo vážnou újmu za předpokladu, že je taková ochrana účinná, není pouze přechodná a cizinec k ní má přístup. Podle odst. 6 citovaného ustanovení původcem pronásledování nebo vážné újmy se rozumí státní orgán, strana nebo organizace ovládající stát nebo podstatnou část území státu, jehož je cizinec státním občanem, nebo v němž měla osoba bez státní příslušnosti poslední trvalé bydliště. Původcem pronásledování nebo vážné újmy se rozumí i soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území, nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmou.
8. Podle ust. § 14 zákona o azylu, jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárních důvodů.
9. Podle ust. § 14a zákona o azylu se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.
10. Podle druhého odstavce téhož ustanovení se za vážnou újmu považuje
- a) uložení nebo vykonání trestu smrti,
 - b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu,
 - c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo
 - d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

11. Krajský soud musí především v této projednávané věci zdůraznit, že žalobu žalobce přezkoumal v mezích žalobních bodů uvedených v jeho žalobě ze dne 30.7.2018. Žalobce nenapadl část výroku rozhodnutí žalovaného v tom, že mu nebyl udělen azyl podle ust. § 12, § 13 a § 14 zákona o azylu. Podle žalobce žalovaný tímto rozhodnutím porušil ust. § 14a zákona o azylu a v této souvislosti i článek 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Konkrétně pak tento žalobní bod konkretizoval tím, že v případě návratu do země původu dojde u něj k opakování prožitého vydírání a vyhrožování, přitom byl vystaven přímým hrozbám nejen ze strany fyzických osob (věřitelů), tak i ze strany policistů. Byl by tedy vystaven strachu z policie a lidí, od kterých si půjčil nemalou částku peněz a kteří mu vyhrožovali fyzickým napadením. Pro tyto důvody se žalobce domnívá, že splňuje minimálně podmínky dané ust. § 14a zákona o azylu, neboť v případě návratu do země původu by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy v podobě nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání. Podle výše citovaného ust. § 2 odst. 6 zákona o azylu může být původcem vážné újmy i soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území, nejsou ochotny či schopna odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmou. Jak ovšem vyplynulo z citovaných zpráv o zemi původu žalobce, lze se takovému protiprávnímu jednání ze strany soukromých osob bránit vyhledáním pomoci u příslušných státní orgánů. Pakliže původcem hrozící vážné újmy měli být podle tvrzení žalobce i příslušníci policejních orgánů, lze proti nim podat stížnost proti nezákonnému postupu u prokuratury nebo na útvaru vnitřní kontroly příslušného policejního okrsku, jak je uvedeno v informaci MZV č.j. 107283/2016-LPTP ze dne 25.7.2016. Žalobce tedy má možnost účinné obrany vůči případnému protizákonnému jednání věřitelů či policistů. Jak ovšem vyplynulo z protokolu o pohovoru k žádosti o mezinárodní ochranu, na žádný kompetentní státní orgán se žalobce se žádostí o pomoc neobrátil, což zdůvodnil tím, že si je vědom povinnosti splatit těmto osobám dluh a tím, že jeho věřitelé jsou splaceni dluhu po něm oprávněni požadovat. V této souvislosti krajský soud podotýká, že podle ustálené judikatury může být obava z vyhrožování ze strany soukromých osob a jejich případné násilné chování důvodem pro udělení azylu pouze tehdy, pokud by státní orgány takové ohrožení podporovaly, tolerovaly, organizovaly, záměrně trpěly či nezajistily účinnou ochranu apod. (srovnej např. rozhodnutí NSS č.j. 2 Azs 22/2012-14 ze dne 8.11.2012, č.j. 7 Azs 43/2008-47 ze dne 31.7.2008 a další). Poukazovaná zpráva Human Rights Watch ze dne 19.9.2017 sice dokumentuje skutečnost, že na Ukrajině existují problémy v oblasti dodržování zákonnosti či nižší efektivnost pomoci ze strany policie či soudů, což ovšem neznamená, že se žalobce pomoci u státních orgánů nemohl domáhat, či že by mu tato pomoc poskytnuta nebyla. Z uvedených důvodů krajský soud hodnotí žalobní námitku spočívající v hrozbě vážné újmy žalobci v případě návratu ve smyslu ust. § 14a písm. b) zákona o azylu jako nedůvodnou. Nedůvodná je v této souvislosti i námitka, že napadené rozhodnutí je nesrozumitelné a rozporuplné, když uvádí „že žalobce mohl své problémy vyřešit přestěhováním do jiné části Ukrajiny, přitom však zároveň žalovaný nepřipouští, že by žalobce jakékoliv problémy vůbec měl“. Z odůvodnění rozhodnutí žalovaného totiž žádné takové tvrzení nevyplývá.
12. Závěrem své žaloby vytýkal žalobce žalovanému, že při svém rozhodování opomenul fakt, že se na Ukrajině za poskytování zdravotní péče platí velmi vysokou částkou. Se svým špatným zdravotním stavem a bez jakéhokoliv finančního zajištění bude odkázán

pouze na sebe a bez možnosti využít lékařskou péči. V případě nuceného vycestování bude vystaven riziku zhoršení zdravotního stavu a zároveň bude vystaven nehumánním podmínkám života na ulici. Ani tuto žalobní námitku nemohl krajský soud považovat za důvodnou. Ve správním spise je založena lékařská zpráva zdravotnického zařízení Příjímacího střediska Zastávka – ambulance praktického lékaře MUDr. I. Š. ze dne 6.4.2018, ze které vyplývá, že žalobce utrpěl v listopadu 2017 omrzliny dolních končetin, které vedly k amputaci palce pravé nohy a mnohačetné transplantace kůže na dolních končetinách. Všechny léze jsou v podstatě zhojeny a vyžadují opakované lékařské kontroly spojené s promazáváním několika zbývajících trhlin kůže. Tato lékařská zpráva, stejně tak i další lékařská zpráva Fakultní nemocnice Brno, Kliniky popálenin a rekonstrukční chirurgie o hospitalizaci žalobce v době od 28.2. do 14.3.2018 dokládá, že žalobce v České republice byl podroben operaci, při které mu byly amputovány prsty u nohou, avšak jeho zdravotní stav vyžadující promazávání zbývajících trhlin kůže rozhodně nelze považovat za natolik závažný, že by mu bránil v návratu do země původu a že by mohl být považován za případ hodný zvláštního zřetele, pro který by mohlo přicházet v úvahu udělení humanitárního azylu ve smyslu ust. § 14 zákona o azylu. Namítanou skutečnost, že se „na Ukrajině za poskytování zdravotní péče platí velmi vysoká částka“ rovněž nelze považovat za důvod pro udělení humanitárního azylu, jehož udělení se konec konců žalobce v průběhu řízení ani v žalobě samotné výslovně nedomáhal.

13. Se zřetelem k výše uvedenému krajský soud v souladu s ust. § 78 odst. 7 s. ř. s. žalobu žalobce jako nedůvodnou zamítl, přičemž v této věci rozhodl rozsudkem bez jednání se souhlasem účastníků řízení (ust. § 51 odst. 1 s.ř.s.).
14. Žádnému z účastníků nepřiznal soud právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobce v řízení úspěch neměl a žalovanému prokazatelné náklady v souvislosti s tímto řízením nevznikly (ust. § 60 odst. 1 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení.

Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinnost zastoupení stěžovatele advokátem, pokud stěžovatel sám nemá vysokoškolské právnické vzdělání.

Ostrava 24.09.2018

JUDr. Petr Indráček
samosoudce